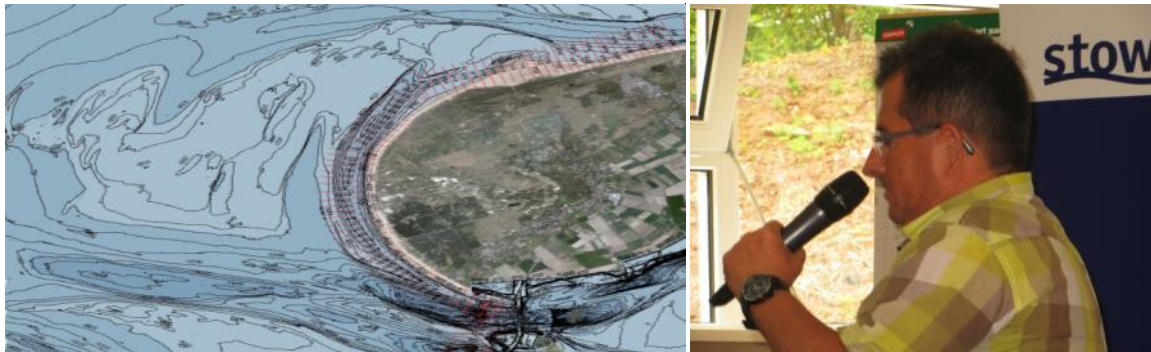

Dynamiek van het Verklikkerstrand

Marian Lazar

De dynamiek van het Verklikkerstrand kan niet los worden gezien van het ontstaan van de delta, in een samenspel van getij, golven, wind én de mens. Begrip van het systeem is essentieel voor het uitvoeren van maatregelen.

Geschiedenis

Vanaf de 3e eeuw na Christus teisterden overstromingen het deltagebied en ontstonden er kreken, slikken, schorren en eilanden. Na de stormvloed in 1134 legde de mens een ringdijk aan rondom Schouwen en vanaf dat moment werd er regelmatig water afgedamd en ingepolderd.

Opdringende geulen

Kenmerkend voor de koppen van de eilanden in het deltagebied, is dat er diepe getijdegeulen vlak voor de kust liggen, die opdringen richting land en erosie veroorzaken. Op Schouwen is dit het Krabbengat, aan zeezijde begrensd door een ondiep gebied met zandbanken (de Banjaard). Om het Krabbengat van de kust af te houden, is de geul diverse keren verlegd, in respectievelijk 1987, 1991 en 1996. Het vrijkomende zand (circa 5 miljoen kubieke meter) werd neergelegd op de onderwateroever, op het strand en/of in de duinen. De effecten van deze ingreep hangen samen met de gevolgen van de aanleg van de deltawerken. Na 1986 nam de hoeveelheid getijdewater die de Oosterschelde in- en uitstroomde af. Daardoor draaide de stroming over de buitendelta in noord-zuidrichting; op dit moment lijkt het Krabbengat niet langer landwaarts op te rukken. In dit geval hebben de Deltawerken en de geulverlegging samen gewerkt.

Zandgolven

Behalve erosieve locaties, zijn er ook plekken waar zand sedimenteert. Dat is vaak het resultaat van

het optreden van 'zandgolven', waarbij in een cyclus van circa 120 jaar de kustlijn sterk fluctueert: een plek die in bepaalde periode sterk erodeert kan na 60 jaar juist aangroeien. Een concreet voorbeeld is de kust van Westkapelle, waar in 1965 enorme erosie optrad maar in 1987 van nature een mooi strand was ontstaan.

Verklikkerstrand

Een andere plek die al langere tijd aanzandt is het Verklikkerstrand. Het strand is daar erg breed geworden. Daarom is de basiskustlijn op veel plaatsen tientallen tot honderden meters landwaarts verlegd, zodat de natuur haar gang kan gaan. Voor de veiligheid is dat geen enkel probleem.

Lazars 'message in the bottle'

Volgens Lazar is kennis over het kustsysteem onontbeerlijk voor het goed plannen van ingrepen. Lazar: 'Er zijn allerlei puzzelstukjes, zoals geulverlegging, geulwandsuppleties, zandmotoren, zandgolven en dynamisch kustbeheer. We moeten begrijpen wat we doen. We hebben aan alles mooie namen gegeven, maar in feite weten we nog relatief weinig. Maar dat is juist mooi, want het is in onze genen voorgeprogrammeerd, om altijd meer te willen weten...'

Klik [hier](#) om een filmpje van deze presentatie te bekijken